



Jindřich ŠTREIT

VÍRA A ODPUŠTĚNÍ

FAITH AND FORGIVENESS

Jindřich Štreit

VÍRA A ODPUŠTĚNÍ

FAITH AND FORGIVENESS

Velehrad 2008

VÁŽENÉ ČTENÁŘKY, VÁŽENÍ ČTENÁŘI

Organizátoři konference k desetiletému výročí působení kaplanů v řadách Vězeňské služby ČR mě požádali, abych se krátce vyjádřil k výstavě fotografií a k celé velehradské akci, týkající se duchovní služby uprostřed věznic a vazebních věznic České republiky.

Jak už jsem vícekrát řekl, považuji duchovní službu za činnost prospěšnou, pokud je v souladu s naší koncepcí rozvoje vězeňství směrem k účinnému působení na odsouzené, v zájmu jejich úspěšného návratu do společnosti. Přesvědčil jsem se, že duchovní služba patří k těm aktivitám, které přivádějí odsouzené k zamyšlení nad jejich dosavadním životem a staví před ně otazník. Pokud se klienti rozhodnou uznat svou vinu, pak právě tento specifický přístup otevírá možnost, jak z přestupků a trestných činů vyjít ven; takový spravedlivý postup se nazývá „obnovující spravedlnost“, resp. „spravedlnost, která nabízí nové šance“ (restorativní justice).

Dosavadní zkušenosti ukazují, že rozhodnutí uvést do věznic profesionální duchovní službu bylo prospěšné. Rovněž snaha zformovat tuto službu na širokém ekumenickém základě byla správná: v našem sekulárním státě, kde se většina občanů nehlásí k žádnému tradičnímu náboženství, je to možnost, jak představit církev jako instrument, který může společnosti pomáhat a být konstruktivní.

Přeji organizátorům této akce a vůbec všem lidem dobré vůle mnoho zdaru v jejich službě naší společnosti.

VRCHNÍ STÁTNÍ RADA GENMJR. PHDR. LUDĚK KULA,
GENERÁLNÍ ŘEDITEL VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR

DEAR READERS,

The organizers of the conference on the 10th anniversary of curates' service within the Prison Service of the Czech Republic have asked me to say a few words about the Velehrad event, which is dedicated to religious service in prisons and detention prisons in the Czech Republic and about the photo exhibition which is part of it.

As I have said on several occasions, I recognize religious service as a useful activity as long as it is in accordance with our policy of the development of the penal system, i.e. towards influencing prisoners in a positive way so that their return to ordinary life is a success. I have seen religious service help them to start thinking about their life so far and question it. As long as the client is willing to plead guilty, then faith is a way, a chance of leaving the realm of offending and crime, a way to “restorative justice”, i.e. justice offering new opportunities.

The experience so far has shown that the idea of bringing professional religious worship to prisons was worthwhile. The same can be said about the effort to build the service on a broad ecumenical basis – in a secular country like ours, where the majority of people do not profess any traditional religion, it offers a way of presenting the church as an instrument, helping society and being constructive.

I wish the organizers of this event and other people of good will all the best and good luck in their service to the benefit of our society.

SUPREME PRIVY COUNCILLOR MAJOR-GENERAL PHDR. LUDĚK KULA,
DIRECTOR-GENERAL OF THE PRISON SERVICE OF THE CR



Přinést do vězení zvěst evangelia, to byla jedna z prvních iniciativ křesťanů po změně společenských poměrů, které u nás nastaly v roce 1989. Mnoho z těchto odvážných a nadšených hlasatelů Ježíše Krista prošlo tehdy branami vězení poprvé. Cesta to pro nikoho nebyla jednoduchá a snadná – bez osobního nasazení, obětavosti a lásky k bližnímu i k Bohu by se jen těžko dařila. Postupně z tohoto společenství dobrovolníků vzniklo ekumenické občanské sdružení Vězeňská duchovenská péče. V roce 1998, na základě dohody mezi Vězeňskou službou České republiky, Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví, pak byli někteří tito dobrovolníci přijati do zaměstnaneckého poměru v jednotlivých věznicích jako kaplani. Letos si připomínáme již deset let od vzniku a působení této profesionální duchovní služby ve vězení. I toto malé výročí ukazuje, jakou proměnou naše společnost již prošla. Cesta k hlásání evangelia a služba potřebným je však mnohem delší. Dnes, kdy si připomínáme tento významný milník, si můžeme lépe uvědomit, jak důležité jsou pro každé dobré dílo naše ochota a obětavost tak, aby ve svůj čas mohlo toto úsilí přinášet i dobré ovoce.

Kéž mu Bůh nadále žehná.

† JAN GRAUBNER, ARCIBISKUP OLOMOUCKÝ

One of the very first Christian initiatives after the change in the social climate of the country in 1989 was to bring the Gospel to prisons. Many brave and enthusiastic preachers of Jesus Christ thus passed through the prison gates for the first time in their lives. It was a difficult and complicated way for every one of them and it would hardly have met with success if it hadn't been for their personal strength, self-sacrifice and love for their fellow-men and for God. Gradually, this brotherhood of volunteers was transformed into an ecumenical civic association – Penitentiary Clerical Care. In 1998, on the basis of an agreement between the Prison Service of the Czech Republic, the Czech Bishops' Conference and the Ecumenical Council of Churches, some of these volunteers were employed by individual prisons as curates. This year we are celebrating the 10th anniversary of professional clerical care in prisons. This event serves as another demonstration of the changes our society has undergone. However, the road of spreading the Gospel and serving those in need is a much, much longer one. On the day we are commemorating this important milestone, it is necessary to realize more clearly the importance of willingness and selflessness for every single good deed, so that all this striving can bear good fruit.

May God bless it further.

JAN GRAUBNER, ARCHBISHOP OF OLMOUC



Pokaždé, když je ve vězení sloužena mše svatá, nastává velmi zvláštní situace. Téměř každý z účastníků bohoslužby nemá žádné nebo jen velmi malé zkušenosti s liturgií, mnozí do kostela nikdy nevstoupili. A přesto se všichni do vězeňské kaple rádi vrací a těší se na ten podivuhodný zážitek při setkání s Bohem. Někdo by snad mohl namítnout, že je to jen příležitost na chvíli vyjít z cely, vidět se s druhými lidmi. Možná i v tom je kus pravdy. Záleží však tolik na tom? A bude tomu tak i příště?

Když se dívám do tváří těch mnoha lidí před sebou a vidím zamyšlené, soustředěné a někdy i usebrané výrazy mužů, vzbuzujících respekt i smutek, představuji si, jak se asi na každého dívá Bůh. Jak hluboký to musí být pohled Lásky, který dokáže vhlédnout do životem i utrpením ztvrdlých rysů a uvidět v těchto očích pohled svého milovaného syna.

Následující fotografie Jindřicha Štreita, pořízené při adventní bohoslužbě v kapli Vazební věznice Olomouc, se pokoušejí zachytit onu atmosféru setkání s Tajemstvím, které nás všechny v takovýchto okamžicích obklopuje. Je úžasné vnímat, jak během slavení mše svaté tyto tváře i srdce účastníků bohoslužby jihnou, mění se. Stejně, jako v minutách vzácného ztišení před Eucharistií.

Každý, kdo se chce k tomuto tajemství přiblížit, i prostřednictvím těchto fotografií, musí nejprve ztišit své vlastní srdce. Jen tak se lze učit dívat na sebe, na svět i lidi okolo sebe pohledem Otce, milujícího Boha. Pohledem, který hned nesoudí, neodsuzuje, ale dokáže zahlédnout hluboko v srdci druhého člověka něco krásného a vzácného, co stojí za úsilí a námahu začít hledat.

OTTO BROCH, TRVALÝ JÁHEN, ZÁSTUPCE HLAVNÍHO KAPLANA VS ČR

Every time Holy Mass is celebrated in prison, a very special situation occurs. Next to none of the participants in the divine service has any, or even limited, experience of the liturgy, and the majority of them have never even set foot in church before. Yet still, they all enjoy coming back to the chapel and they look forward to this astonishing feeling when encountering God. You may perhaps argue that it is nothing but an opportunity to leave their cell and meet other people for a while. Maybe that holds water, too. But does it matter that much? And will it be the same next time?

When I look into the many faces in front of me, I see thoughtful, fixed, sometimes pensive expressions, evoking both respect and sadness. I try to imagine how the Lord sees every single one of these men. It must be a deep look of Love, which is able to see into the lives hidden behind those features hardened with suffering and find in their eyes the look of a beloved son.

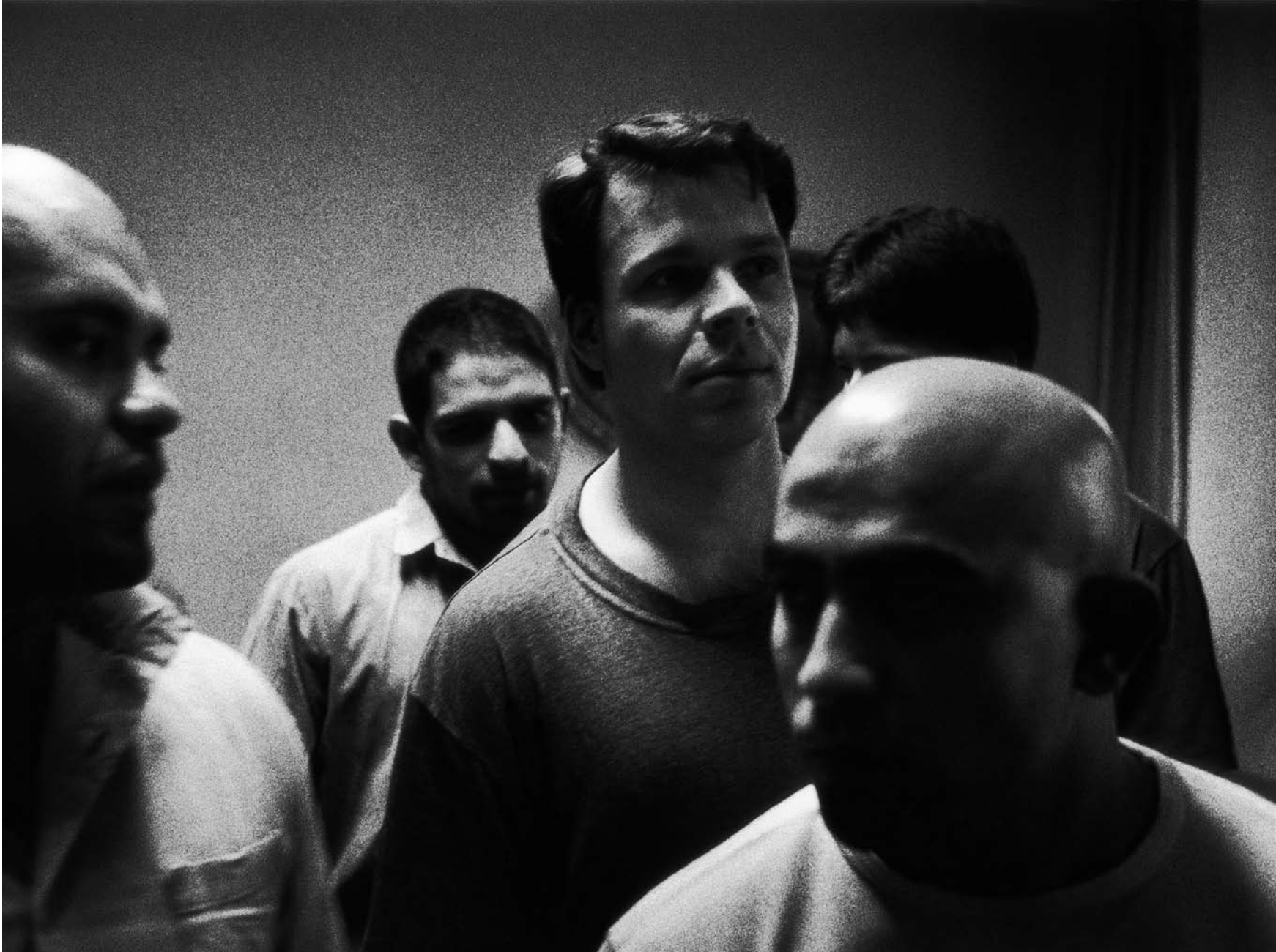
These photographs by Jindřich Šreit, taken at the Advent service in the chapel of the detention prison in Olomouc, strive to capture the atmosphere of encountering the Secret which surrounds us all at such moments. It is astounding to perceive how the faces and hearts of all the participants soften, how they change during the ceremony, similarly to the moments of calming down before the Eucharist.

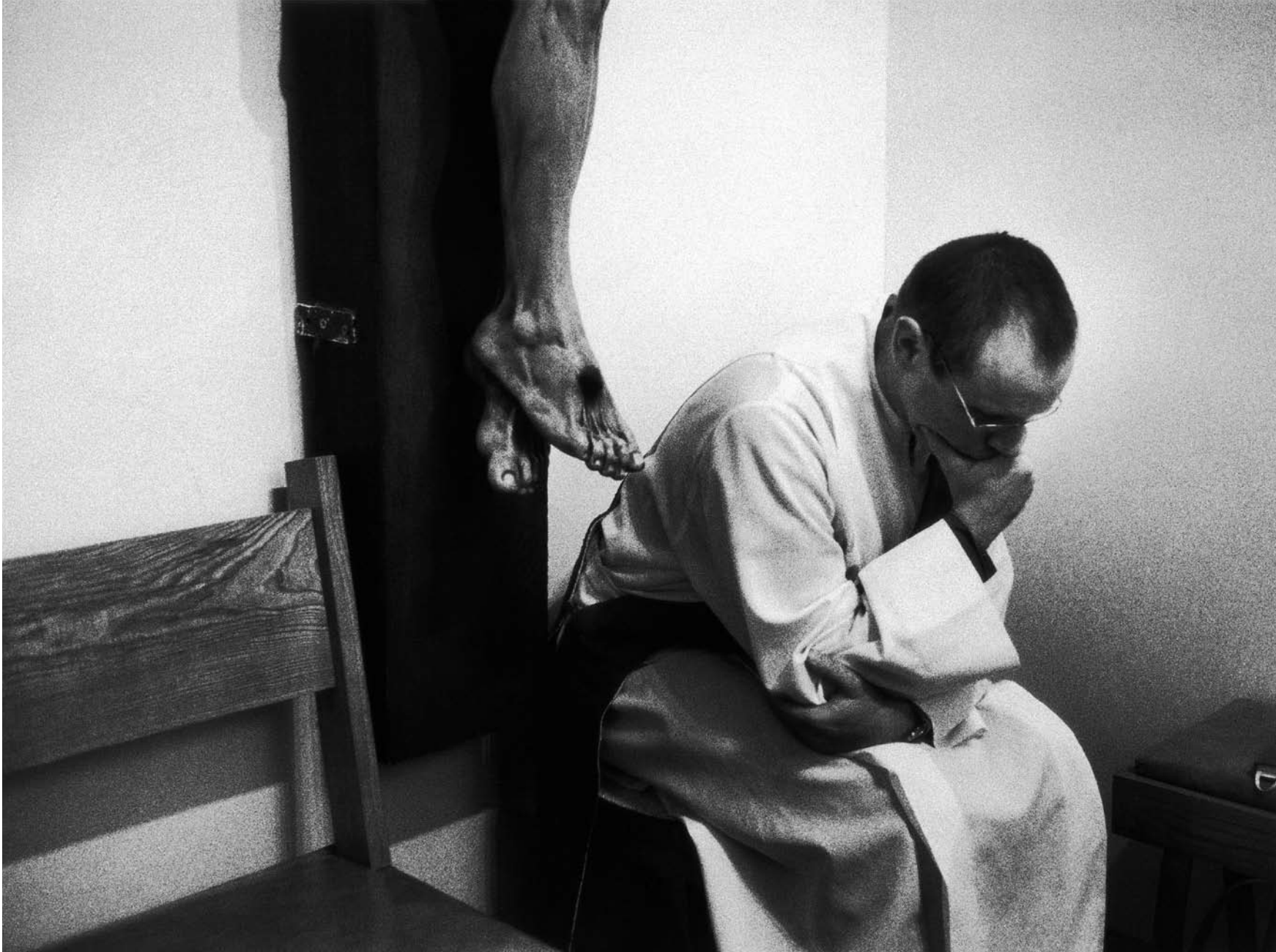
Anybody wishing to come closer to this secret, through these photographs too, must seek calm in their own heart first. It is the only way of learning how to look at oneself, at the world and at the people around us through the eyes of the Father, the loving Lord. It is a look which does not judge, does not condemn, but a look which can glimpse something beautiful and precious deep in the heart of another person, something which is worth the effort and strain involved in starting to look at all.

OTTO BROCH, PERMANENT DEACON, VICE-RECTOR OF THE PRISON SERVICE OF THE CZECH REPUBLIC































JINDŘICH ŠTREIT

Narozen 5. září 1946 ve Vsetíně na Valašsku (Morava). V roce 1956 se s rodiči a sourozenci přestěhoval do podhůří Jeseníků (Těchanov). Vystudoval gymnázium v Rýmařově (1963) a Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor výtvarná výchova (1967). Ženat od roku 1971, manželka Agnes, dcera Monika.

Po absolvování univerzity začal vyučovat na Základní devítileté škole v Rýmařově, následujícího roku se stal ředitelem školy v Sovinci a později v Jiříkově. Kromě své pedagogické a fotografické činnosti se věnoval veřejně prospěšné práci. Od roku 1974 vedl galerii v Sovinci, od roku 1997 v Bruntále. Od roku 1981 úzce spolupracuje s progresivními umělci v Praze, Brně, Bratislavě a v dalších kulturních centrech České republiky i v zahraničí.

První impuls k fotografování dostal od otce. V roce 1964, v době studií, ho podnítl k fotografování prof. Jan Bukovjan. Štreit se účastnil fakultních výstav a studium zakončil první samostatnou výstavou (1967). Od roku 1972 se koncepčně věnoval zobrazování vesnického života. Soustředil se na portrét a na romskou tematiku. V letech 1974–1977 absolvoval Školu výtvarné fotografie, jeho závěrečnou prací byl soubor z divadelního zákulisí.

V roce 1982 se zúčastnil jako jediný fotograf nepovolené výstavy neoficiálních výtvarných umělců na tenisových kurtech v Praze, kde jeho fotografie vzbudily pozornost tajné policie. Byl vzat do vyšetřovací vazby a posléze odsouzen k trestu odnětí svobody v délce deseti měsíců s podmíněným odkladem na dva roky. Důvodem stanovení trestu podle dvou paragrafů trestního zákona (hanobení republiky a jejího představitele) byla interpretace vystavených i nikdy nezveřejněných fotografií (po úřední prohlídce celého archivu fotografa). Součástí trestu bylo zabavení části negativů a pozitivů a fotoaparátu (coby nástroje trestných skutků). Jindřich Štreit měl zakázáno pokračovat ve své trestné činnosti fotografování a byl sledován. V dějinách fotografie je tento případ pravděpodobně unikátní. Po propuštění z vězení nesměl Štreit učit. Nejprve pracoval jeden rok v knihovně a po uzavření soudního jednání si musel najít zaměstnání jako dispečer Státního statku Ryžoviště. Ještě intenzivněji se věnoval kulturní činnosti a fotografování. Po státním převratu v listopadu 1989 se Štreitova situace změnila. V letech 1991–1994 byl zaměstnancem okresního úřadu a posléze muzea v Bruntále.

Od roku 1994 je samostatný fotograf. Vyučuje na Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze v letech 1991–2003, kde pedagogicky působil, se v roce 2000 habilitoval a stal se docentem pro obor fotografie.

Od roku 1991 pracuje na dokumentárních projektech ve Francii, Anglii, Rakousku, Německu, Japonsku, Číně, Maďarsku, Rusku (Burjatsko, Krasnodarský kraj, Ingušsko, Čečensko), ale také v České republice (Ženská věznice, Břevnovský klášter, Lidé olomouckého okresu, Lidé Mikulovska, Cesta ke svobodě, Lidé Tříneckých železáren, Mezi námi, Za oponou, Spolu, Cesty života, Lidé mého kraje – Bruntálsko). Na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity se podílí na vedení několika studentských projektů (Lidé Hlučínska, Náš svět, Zlín a jeho lidé, Dobrovolně, Opava na prahu 3. tisíciletí, Dopravní podnik Olomouc).

Je členem Sdružení Q Brno, Spolku olomouckých výtvarníků, Aktivu volné fotografie při Pražském domě fotografie a Umělecké besedy v Praze. Jindřich Štreit připravil více než 700 autorských výstav a mnoha kolektivních se zúčastnil. Vydal 21 knih, je zastoupen v nejvýznamnějších sbírkách a bylo o něm natočeno několik filmů.



JINDŘICH ŠTREIT

Born on 5 September 1946 in Vsetín in the Wallachian region (Moravia). In 1956 the family moved to Těchanov, a village beneath the Jeseníky mountains. He attended grammar school in Rýmařov (1960–1963) and in 1963 began his studies at Palacký University, Olomouc, graduating in art education from the Faculty of Education there in 1967. He was married in 1971. He and his wife Agnes have one daughter, Monika.

After graduating he taught at a primary school in Rýmařov, and later became principal of the village schools in Sovinec and Jiříkov. Besides teaching and photography, he busied himself with various community activities. Since 1974 he has directed a gallery at Sovinec; since 1997, he has been in charge of a gallery in Bruntál. Since 1981, he has cooperated closely with avantgarde artists from Prague, Bratislava, Brno, and other cultural centres in the Czech Republic and abroad.

He was first encouraged to take pictures by his father. In 1964, during his university studies, it was Professor Jan Bukovjan who stimulated his interest in photography. As a student, Štreit took part in a few faculty exhibitions, and in 1967 he graduated with his first one-man show. Since 1972 he has systematically devoted himself to documenting country life, focusing on portraiture and the Gypsy community. In the years 1974–77 he studied at the Institute of Art Photography: his graduation piece was a set of backstage theatre photographs.

In 1982 he was the only photographer to participate in an unofficial exhibition of alternative art which took place on tennis courts in Prague. His prints provoked the interest of the secret police. He was arrested and remained in custody, finally being sentenced to ten months' imprisonment suspended for two years.

The sentence, passed under two articles of the Criminal Code (defamation of the republic and the head of state), was based on an interpretation of photographs – those exhibited as well as those never made public (after an official examination of his whole photographic archive). The penalty included the confiscation of some of the artist's prints and negatives and his camera as an "instrument of crime". Štreit was forbidden to continue his criminal photographic activities and was kept under surveillance. This case is probably unique in the history of photography.

When released from prison, he was not allowed to go back to teaching. First he found a job in a library but after his case was closed he was forced to look for employment in agriculture. But even as a foreman on a state farm in Rýžoviště he could not be kept from his cultural and artistic activities. After the revolution of November 1989, Štreit's life changed. Between 1991 and 1994 Štreit was first an employee of the local authority and later of the Bruntál museum. In 1994 he became a freelance photographer. He teaches at the Institute of Creative Photography at the Faculty of Philosophy and Science of the Silesian University in Opava.

Between 1991 and 2003 he taught at the Film and Television Faculty of the Academy of Music and Drama in Prague. In 2000 he took a higher doctorate and was appointed senior lecturer in the field of photography there.

Since 1991 he has worked on documentary projects in France, England, Austria, Germany, Japan, China, Hungary, and Russia (Buryatia, the Krasnodar region, Ingushetia, and Chechnya) but also in the Czech Republic (The Women's Prison, the Břevnov Monastery, People of the Olomouc Region, People of the Mikulov Region, The Road Towards Freedom, People from the Třinec Steelworks, Among Us, Behind the Curtain, Together, Ways of Life, and People of My Region – Bruntálsko). He is supervising several student projects at the Institute of Creative Photography at the Silesian University (e. g. People of the Hlučín Region, Our World, Zlín and its People, Voluntarily, Opava on the Threshold of the 3rd Millennium, and Olomouc Public Transportation Services).

He is a member of the Association Q in Brno, the Association of Olomouc Artists, the creative photography action group at the Prague House of Photography, and the artistic community in Prague.

Jindřich Štreit has prepared over 700 solo exhibitions and taken part in numerous joint ones. He has published 21 books, and his photographs are housed in the most prominent public collections. Several films have been made about him.

VÍRA A ODPUŠTĚNÍ / Jindřich ŠTREIT

Katalog vydal: PETARDA PRODUCTION a.s.

Autoři textu: Luděk Kula, Jan Graubner, Otto Broch

Anglický překlad: Nora Gill

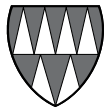
Fotografie: Jindřich Štreit

Foto Jindřicha Štreita: Pavla Hrachová

Grafická úprava: Blanka Plošticová, Zdeněk Štajnc

Tisk: EPAVA Olomouc, a.s.

ISBN 978-80-87247-00-6



Generální partneři: / General partners:



SKUPINA ČEZ

T-Mobile

Hlavní partneři: / Main partners:



TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY



BAWAG BANK



ČESKÁ
POJIŠŤOVNA

Partneři: / Partners:



ČESKÉ DRÁHY, a.s.



ČESKÁ POŠTA



ČESKÁ TELEVIZE

Mediální partneři: / Media partners:

Radižurnál
ČESKÝ ROZHLAS 1

SEZNAM.CZ

Katolický týdeník
Doma PERSPEKTIVY www.katyd.cz



časopis pro dívky
www.in.cz

deník

DOBRÝ DEN
s KURÝREM

Zdravotní služba: /
Health service:

Zvláštní poděkování dárcům: /
Special thanks to donors:

Produkce a organizace: /
Production and organization:



Maltéžská pomoc, o. p. s.



NADACE
Děti-kultura-sport



MAITREA
inspirace srdcem



